

Gelire ve Gelinen Yerleşim Birimine Göre Öğrencilerin Rekreatif Etkinliklere Katılma ve Katılmama Nedenlerinin Değerlendirilmesi: Akdeniz Üniversitesi Örneği

Reasons and Evaluations of Attending and Not Attending Recreative Activities with Perspective of Income and the Homeland: Akdeniz University Example

Faik ARDAHAN¹
Tennur YERLİSU LAPA¹

¹ Akdeniz Üniversitesi,
Beden Eğitimi ve Spor Yüksek-
okulu, Rekreasyon Bölümü

Geliş Tarihi/Received: 18.08.2010
Kabul Tarihi/Accepted: 13.01.2011

Yazışma Adresi/Correspondence:
Faik ARDAHAN
Akdeniz Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor
Yüksekokulu
Dumlupınar Bulvarı 07058
Kampus Antalya/TÜRKİYE

Tel: 242-3106833 / 242-3101785
GSM: 535-7006843
Fax: 242-2271116
faikardahan@akdeniz.edu.tr
tennur@akdeniz.edu.tr

Copyright © 2009 by
Celal Bayar Üniversitesi
Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

ÖZET: Bu araştırmanın amacı; gelire ve yerleşim birimine göre Akdeniz Üniversitesinde okuyan öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılma ve katılmama nedenlerinin değerlendirilip incelenmesidir. Araştırmanın evreni; Akdeniz Üniversitesi merkez kampusta bulunan toplam 25.355 öğrenciden oluşmaktadır. Çalışmanın örneklem grubunu bu üniversitede öğrenim gören 1138 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada bu araştırma için geliştirilen durum tespitine yönelik sorulardan oluşan anket kullanılmıştır. Anket formu; öğrencilerin demografik bilgilerinin alındığı, serbest zamanlarını nasıl değerlendirdiğini öğrenmek için dokuz seçenekli, rekreatif etkinliklere katılma nedenleri öğrenmek için 11 seçenekli, rekreatif etkinliklere katılmama nedenlerini öğrenmek için dokuz seçenekli, çoktan seçmeli, birden fazla seçeneğin işaretlenebileceği sorulardan oluşturulmuştur. Verilerin değerlendirilmesinde, frekans (f) ve yüzde (%) gibi tanımlayıcı istatistiksel yöntemler, gelire ve gelinen yerleşim birimine göre ilişkiyi ortaya koymak için Pearson Chi-Square testi kullanılmıştır. Öğrencilerin öncelikli tercih ettikleri etkinlikler; müzik dinlemek, sinema-tiyatro gibi sosyal aktiviteler ve kitap okumaktır. Gelir düzeyi arttıkça öğrenciler şehir içindeki, düştükçe kampus içindeki mekânları tercih etmektedirler. İlçe/Kasaba/Köy'den gelen öğrenciler Büyükşehir/Şehir'den öğrencilere göre sosyal mekânlarda ve kütüphanede bulunmayı daha çok tercih etmektedirler. Öğrenciler; eğlenmek, arkadaşlarıyla birlikte olmak, rahatlamak ve günlük stresi azaltmak amacıyla rekreatif etkinliklere katılmaktadırlar. Düşük (350 TL. ve altı) ve yüksek gelire (1001 TL. ve üstü) sahip öğrenciler günlük stresi azaltmak için rekreatif etkinlikleri daha fazla tercih etmektedirler. İlçe/Kasaba/Köy'den gelen öğrenciler; arkadaşlarıyla birlikte olmak, günlük stresi azaltmak, yeni şeyler öğrenmek ve yeni beceriler kazanmak için rekreatif etkinliklere daha çok katılmaktadırlar. Öğrenciler; derslerinin yoğunluğu, etkinliklerin saatlerinin kendine uygun olmaması, etkinliklerin günlerinin kendilerine uygun olmaması ve etkinlik zamanları dersleriyle çakıştığı için etkinliklere katıl(a)mamaktadırlar. Düşük ve yüksek gelir grubu öğrenciler derslerinin yoğunluğu sebebiyle, düşük gelir grubundaki öğrenciler yeterli paraları olmadığı ve yüksek gelir grubu öğrenciler çalıştıkları için etkinliklere katıl(a)mamaktadırlar. İlçe/Kasaba/Köy'den gelen öğrenciler ise; derslerin yoğunluğu, etkinlik saatlerinin, günlerinin uygun olmaması, etkinlik zamanlarının derslerle çakışması ve yeterli paralarının olmaması sebebiyle rekreatif etkinliklere katıl(a)mamaktadırlar.

Anahtar Kelimeler: Üniversite Öğrencisi, Serbest Zaman, Rekreasyon, Rekreasyon Etkinliklerine Katılım

ABSTRACT: The purpose of this study is to determine the reasons for attending and not attending recreational activities for the students studying in Akdeniz University and the effect of income and homeland on attending recreational activities. Sampling group is formed by stratified sampling and is totally 1138 participants (695 men and 443 women) from the 25.355 students in central campus. In this study a due diligence questionnaire form developed for this research is used. A questionnaire was developed for this study for descriptive purposes. Along with the questions that aimed to gather demographic information about student, the questionnaire included a question (with nine options) to identify the reasons for students' ways of spending their free time, a question (with eleven options) to find out the reasons for participating in recreational activities and one (with nine options) in order to identify the reasons for not participating in recreational activities where the respondents could pick up more than one option. Descriptive statistics, frequency and percentages distribution, were used for data analysis and data presentation. Pearson Chi-Square test was used to find out the relationship between incomes and homeland and participation in recreational activities. All students in this study prefer listening music, reading books, joining social activities such as theater and cinema. High-income students (1001 TL and above) prefer to spend their times in center of the city and low-income students (350 TL and less) prefer to spend their times in campus. Students coming from town/village/borough prefer to spend time in social places and library more than students coming from big city/city. Students are joining to recreational activities for having fun, spending time with friends and relaxing. High-income and low-income students prefer to spend time in recreational activities for relaxing much more. Students coming from town/village/borough prefer recreational activities spending time with friends, relaxing, learning new things and acquiring new skills. The reasons for not joining activities are course density, unsuitable activity days and times, coincidence with the time of course and events. Because of course density, high-income and low-income students are not joining activities. Low-income students are not joining activities because of lack of money and high-income students are not joining activities because of working time. The reasons for not joining activities for the students coming from town/village/borough are courses density, unsuitable activity days and times, coincidence with the time of course and events and lack of money.

Key Words: University Students, Leisure Time, Recreation, Participation of Recreational Activities

BESBD 2010;5(3):87-96

İş ve uyku dışında kalan zaman, serbest zaman olarak tanımlansa da kavramının sınırlarını çizmek için birçok yazar tarafından konu farklı boyutlarıyla ele alınmış ve tanımlanmıştır. Onlara göre serbest zaman; bireyin hayatını idame ettirebilmek için yapmak zorunda olduğu işlerinden geriye kalan zaman dilimi¹, yaşamın pratik ihtiyaçlarını (çalışma saatleri, yeme ve uyuma gibi fizyolojik ihtiyaçlarını) yerine getirdikten sonra arta kalan zaman dilimleri², kişinin çalışmadığı, yaşam zorunluluklarının ve biçimsel görevinin dışında kalan ve kişinin kendi isteği yönünde harcayabileceği zaman³, düşüncede hoşnutluk yaratan, arzu edilen zaman^{4,5} olarak tanımlanmaktadır.

Rekreasyon kavramı da serbest zaman kavramı gibi birçok boyutlarıyla ele alınıp tanımlanmıştır. Ragheb ve Tate (1993), rekreasyonu; bireylerin serbest zamanlarını değerlendirmek için özgür iradeleriyle seçtikleri ve belirli kurallara bağlı olmadan katıldıkları etkinlikler⁶ olarak tanımlarken, Corbin (1970), enerji ve güç harcıyarak canlanmak, yenilenmek bu sayede fiziksel, zihinsel ve ruhsal olarak yeniden hazır hale gelmek⁷, Özdilek ve diğerleri (2007), Kılbaş (2004), Demir (2003) ise insanın yoğun çalışma yükü, rutin hayat tarzı veya olumsuz çevresel etkilerden tehlikeye giren veya olumsuz etkilenen bedeni ve ruhi sağlığını tekrar elde etmek, korumak veya devam ettirmek, aynı zamanda zevk ve haz almak amacıyla, kişisel doyum sağlayacak, tamamen çalışma ve zorunlu ihtiyaçlar için ayrılan zaman dışında kalan bağımsız ve bağlantısız boş zaman içinde, isteğe bağlı ve gönüllü olarak ferdi veya grup içinde seçerek yaptığı etkinlikleri^{8,9,10} rekreasyon olarak tanımlamışlardır.

Rekreasyon etkinlikleri; fiziksel egzersiz, oyun¹¹, sanat ve kültürel faaliyetleriyle kişinin hem psikolojik ihtiyaçlarının tatmin edilmesinde, kendilerini iyi hissetmelerini sağlamada, hem de sosyal davranışlarının gelişiminde katkı sağlıyorlar.¹²

Serbest zamanla ilgili tanımların hepsinde “uyku ve çalışma zamanının dışındaki zaman” ifadesi ortaktır. Bu açıdan bakıldığında ister ilköğretim isterse üniversite ve sonrası eğitim alan öğrenciler için serbest zaman tanımının yapılması gereklidir. Öğrenci çalışan değildir ve ondan beklenen; kişisel ve mesleki gelişimi için teorik ve uy-

gulamalı derslere dâhil olmak, derslerin gereklerini yerine getirmek için gerekli olan etkinlikleri yapmaktır. Bir öğrencinin ders ödevini yapmaya gitmek için kütüphaneye gitmesi ile aynı öğrencinin serbest zamanında kendi hobilerini araştırmak için kütüphaneye gitmesi eylem olarak aynı olsa da aynı anlamı taşımaz. Ders amaçlı kütüphaneye gitmek dersin bir parçası iken, hobi amaçlı kütüphaneye gitmek bir serbest zaman faaliyetidir. Bu açıdan bakıldığında bir öğrenci için serbest zaman; uyku, okul ve ders faaliyetleri dışında kalan bireyin kendi tercihleri doğrultusunda herhangi bir gelir temin etme amacı dışında beden ve ruh sağlığını yenilemek, korumak veya devam ettirmek, zevk ve haz almak, kişisel doyum sağlamak amacıyla kullanılan zamandır.

Eğitim; doğumdan başlayan ve hayat boyu devam eden ve davranış biçimlerinin oluştu(ruldu)ğu en önemli süreçtir. Bu süreçte elde edilecek her pozitif davranış bireyi mutluluğa ve başarıya taşımada bir adım daha ileriye götürecektir¹³. Üniversite dönemi, bireylerin yalnızca dersle ilgilenecek kendilerini tam anlamıyla geliştirebilecekleri bir dönem değildir. Birçok birey için üniversitedeki öğrencilik dönemi, akademik ve sosyo-kültürel gelişimin temellerinin atıldığı ve geliştirildiği dönemlerdir. Aynı zamanda bu süreçte ve bu dönemde, rekreatif etkinliklerin bireylerin yaşamının birçok alanını (iş tatmini, yaşam tatmini, aile yaşamını vb.) da olumlu etkilemektedir.¹⁴ Bu nedenlerle, serbest zaman ve rekreasyon üniversite öğrencileri için akademik eğitimin bir parçası olarak yer almalı, öğrenciler rekreasyon kavramının eğitiminin kendi hayatlarındaki önemini tespit etmelidirler.

Rekreasyon eğitimin bir parçası olup, eğitim aracı olarak kullanılabilir. Bu araç verimliliğin anahtarı olduğu gibi ayrıca kişinin fiziksel, toplumsal ve psikolojik gelişimi için de bir taban oluşturur.¹⁵ Okullarda rekreasyon etkinliğine katılmanın yararları şöyle sıralanabilir; bu tür aktivitelere katılan öğrencilerin akademik çalışmalarına olan ilgileri artmakta, öğrencilerde başarıya yönelme, sorumluluk elde etme ve fiziksel güç kazanma gerçekleşmekte, öğrenciler katıldıkları rekreatif etkinliklere okul içinde ve dışında önemli

bir sosyal hareketlilik yaşamakta, saygınlıkları artmakta ve takdir sağlamakta, okulu yaşayan bir organizasyon bulmak için gerekli birlik ruhunu oluşturup devam ettirmektedir.¹⁶

Bireylerin serbest zaman etkinliklerine katılmalarını ve tercihlerini etkileyen birçok faktör bulunmaktadır. Bu faktörlerin önem dereceleri farklıdır ve kişiden kişiye değişiklik gösterebilmektedir. Bunları bireysel ve bireysel olmayan faktörler olarak gruplamak mümkündür. Bireysel faktörler arasında ihtiyaçlar, güdüler, algılar, tutumlar, deneyimler, benlik kavramı, değer yargıları sayılabilir. Bireysel olmayan faktörler ise, kültür, meslek, aile, referans grupları olarak belirtilebilir.¹⁷ Bir başka sınıflamayla; bireyin serbest zaman etkinliklerine katılmalarını etkileyen faktörler; kültürel faktörler (kültür, alt kültür, sosyal sınıf), kişisel faktörler (yaş ve yaşam dönemi, meslek, ekonomik özellikler, yaşam tarzı), kişilik, sosyal faktörler (referans grupları, aile, roller ve statüler) ve psikolojik faktörler (motivasyon, algılama, öğrenme, tutum ve inançlar) olarak ifade edilebilir.¹⁸ Bireyin serbest zamanlarını nasıl değerlendirdiği; kişilik yapısına, fiziksel yapısına, cinsiyetine, eğitimine, sahip olduğu olanaklara ve yeteneklerine, aile içindeki etkileşime, içinde bulunduğu sosyal çevrenin değerlerine, yaşanılan yerdeki imkânlarla, etrafında yoğun olarak yapılan etkinlik türlerine, ailenin yaşam alışkanlıklarına, bireyin gelirine, yaşına, alt kültür özelliklerine, yaşanılan bölgenin coğrafik özelliklerine büyük ölçüde bağlıdır.¹⁹

Bu araştırmanın amacı; 2009-2010 Eğitim-Öğretim Yılı Güz Yarı Yılında Akdeniz Üniversitesinde okuyan öğrencilerin gelire ve yerleşim birimine göre rekreatif etkinliklere katılma ve katılmama nedenlerinin değerlendirilip incelenmesidir.

Bireylerin serbest zamanlarını nasıl değerlendirdikleri ve rekreatif etkinliklere katılmalarını etkileyen birçok faktörün olduğu bilimsel çalışmalarla ortaya konulmuştur. Bu araştırmanın önemi; bu faktörler arasında yer alan büyük ölçüde bireyin alt kültür ve sosyal çevresinin değerlerini etkileyen gelinen yerleşim birimi ile gelirin bireyin serbest zamanını nasıl değerlendirdiğini ve rekreatif et-

kinliklere katılıp katılmama nedenlerini ortaya koymak, ayrıca; son yıllarda ülkemizde rekreasyon bilincindeki hızla gelişmeye bağlı olarak talep yaratmak ve mevcut talebi doğru yönetmek için açılan rekreasyon bölümlerinde okutulacak ders müfredatına ve Sağlık Kültür ve Spor Dairesi Başkanlıkları tarafından gerçekleştirilen etkinlik programlarına temel veri oluşturmasıdır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Araştırmanın evreni; Akdeniz Üniversitesi merkez kampusta bulunan 10 fakülte, üç yüksek- okul, üç meslek yüksekokulu ve Antalya Devlet Konservatuarında 2009-2010 Eğitim-Öğretim yılında okuyan toplam 25.355 öğrenciden oluşmaktadır. Tabakalı örneklem yöntemi ile ve toplam öğrencilerin %6'sı alınarak örneklem oluşturulmuştur. Buna göre; çalışmanın örneklem grubunu bu üniversitede öğrenim gören 695 erkek (yaş=20.61±1.89) ve 443 kadın (yaş=20.56±1.92) toplam 1138 (yaş= 20.59±1.9) katılımcı oluşturmuştur.

Araştırma; durum tespitine yönelik olup, kapsam ve yöntemin belirlenmesi, konuya ilişkin ilgili literatürün taranması, anket sorularının oluşturulması, 50 öğrenci ile görüşülerek anket sorularının anlaşılabilirliğinin tespit edilmesi, geçerlik için üç uzman kişinin görüşünün alınması, anketin uygulanması ve verilerin değerlendirilmesi şeklinde yürütülmüştür.

Araştırmada bu araştırma için geliştirilen durum tespitine yönelik sorulardan oluşan anket kullanılmıştır. Sorular; Demir ve Demir (2006), Demirel ve Harmandar (2009), Mansuroğlu (2002)'nin yaptığı çalışmalardaki bulgular örnek alınarak^{19,20,21}, öğrencilerin demografik bilgilerinin alındığı, serbest zamanlarını nasıl değerlendirildiğini öğrenmek için dokuz seçenekli, rekreatif etkinliklere katılma nedenleri öğrenmek için 11 seçenekli, rekreatif etkinliklere katılmama nedenlerini öğrenmek için dokuz seçenekli, çoktan seçmeli, birden fazla seçeneğin işaretlenebileceği şekilde oluşturulmuştur.

Verilerin değerlendirilmesinde frekans (f) ve yüzde (%) gibi tanımlayıcı istatistiksel yöntemler

kullanılmış, gelire ve geldikleri yerleşim birimine göre ilişkiyi ortaya koymak için Pearson Chi-Square testi uygulanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde verilere uygulanan frekans, yüzde ve Chi-Kare sonuçları verilmiştir.

TABLO 1: Öğrencilerin Geldikleri Bölge, Sınıf, Okunulan Öğretim, Cinsiyet, Yerleşim Birimi, Eğitim Programı, Gelirlerine Göre Frekans ve Yüzde Dağılımları

Gelir	n	%
350 TL ve altı	461	40,5
351-700 TL	395	34,7
701-1000 TL	149	13,1
1001 TL ve üstü	133	11,7
Toplam	1138	100
Yerleşim Birimi	n	%
Büyükşehir/Şehir	873	76,7
İlçe/Kasaba/Köy	265	23,3
Toplam	1138	100

Üniversite öğrencilerin %76,7'sinin en uzun süre yaşadıkları yerleşim biriminin "Büyükşehir/Şehir" olduğu ve %75,2'sinin 700 TL. ve altı gelir grubuna dahil olduğu ortaya çıkmıştır.

TABLO 2: Öğrencilerin Serbest Zamanlarını Nasıl Değerlendirdiğinin Gelire Göre Dağılımı ve Chi-Kare Sonuçları

Öğrencilerin Serbest Zamanları Nasıl Değerlendirdiği	350 TL ve altı		351-700 TL		701-1000 TL		1001 TL ve üstü		Toplam		X ²
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Müzik dinleyerek	331	71,8	274	69,4	90	60,4	92	69,2	787	69,2	6,872
Sinema, tiyatro gibi sosyal aktivitelerle	225	48,8	209	52,9	86	57,7	73	54,9	593	52,1	4,406
Kitap okuyarak	240	52,1	66	46,1	66	44,3	75	56,4	563	49,5	7,203
Şehir içindeki mekânlarda	174	37,7	163	41,3	83	55,7	65	48,9	485	42,6	17,335 *
Sportif aktivitelerle	175	38,0	148	37,5	62	41,6	61	45,9	446	39,2	3,636
Kampus için sosyal mekânlarda	130	28,2	150	38,0	49	32,9	35	26,3	364	32,0	11,571 *
Kağıt, Okey, Tavla vs.	125	27,1	124	31,4	53	35,6	51	38,3	353	31,0	8,089 *
Kütüphanede	127	27,5	78	19,7	33	22,1	31	23,3	269	23,6	7,411
Kişisel gelişim için kurslara katılarak	73	15,8	45	11,4	24	16,1	20	15,0	162	14,2	4,079

* p < 0.05

Öğrencilerin serbest zamanlarını nasıl değerlendirdiği Tablo-2'de verilmiştir. Öğrencilerin serbest zamanlarında yaptıkları etkinlikler öncelik

sırasıyla; %69,2 ile müzik dinlemek, %52,1 ile sinema-tiyatro gibi sosyal aktivitelere katılmak ve %49,5 ile kitap okumaktır. Spor aktivitelerine katılma oranı %39,2 ile az tercih edilen aktiviteler arasındadır. Serbest zamanların nasıl değerlendirildiği ile gelir ilişkilendirildiğinde; şehir içindeki mekânlarda bulunma, kampus içi sosyal mekânlarda bulunma, kâğıt/okey/tavla gibi oyun oynama açısından anlamlı ilişki vardır (p<0.05). Gelir düzeyi arttıkça öğrenciler şehir içindeki mekanları, düştükçe kampus içindeki mekanları tercih etmektedirler.

TABLO 3: Öğrencilerin Serbest Zamanlarını Nasıl Değerlendirdiğinin Geldikleri Yerleşim Birimine Göre Dağılımı ve Chi-Kare Sonuçları

Öğrencilerin Serbest Zamanları Nasıl Değerlendirdiği	B.Şehir / Şehir		İlçe / Kasaba/Köy		Toplam		X ²
	n	%	n	%	n	%	
Müzik dinleyerek	589	67,5	198	74,7	787	69,2	5,007 *
Sinema, tiyatro gibi sosyal aktivitelerle	454	52,0	139	52,5	593	52,1	0,016
Kitap okuyarak	424	48,6	139	52,5	563	49,5	1,227
Şehir içindeki mekânlarda	365	41,8	120	45,3	485	42,6	1,003
Sportif aktivitelerle	339	38,8	107	40,4	446	39,2	0,204
Kampus için sosyal mekânlarda	268	30,7	96	36,2	364	32,0	2,855 *
Kağıt, Okey, Tavla vs.	268	30,7	85	32,1	353	31,0	0,18
Kütüphanede	188	21,5	81	30,6	269	23,6	9,186 *
Kişisel gelişim için kurslara katılarak	124	14,2	38	14,3	162	14,2	0,003

* p < 0.05

Öğrencilerin serbest zamanlarını nasıl değerlendirdiğinin geldikleri yerleşim birimiyle ilişkisi (Tablo-3) incelendiğinde; Büyükşehir/Şehirde yaşayan öğrencilerin serbest zamanlarında öncelikli yapmak istedikleri etkinlikler sırasıyla; %67,5 ile müzik dinlemek, %52,0 ile sinema-tiyatro gibi sosyal etkinliklere katılmak ve %48,6 ile kitap okumaktır. İlçe/Kasaba/Köyde yaşayan öğrencilerin yapmak istedikleri ise; %74,7 ile müzik dinlemek, %52,5 ile sinema-tiyatro gibi sosyal aktivitelere katılmak, %52,5 ile kitap okumaktır. Serbest zamanların nasıl değerlendirildiği ile geldikleri yerleşim birimi ilişkilendirildiğinde; müzik dinlemek, kam-

pus içi sosyal mekânlarda bulunmak ve kütüphanede bulunmak açısından anlamlı ilişki vardır ($p < 0.05$). İlçe/Kasaba/Köy'den gelen öğrenciler bu etkinlikleri daha çok tercih etmektedirler.

TABLO 4: Rekreatif Etkinliklere Katılma Nedenlerinin Gelire Göre Dağılımı ve Chi-Kare Sonuçları

Rekreatif Etkinliklere Katılma Nedenleri	350 TL ve altı		351-700 TL		701-1000 TL		1001 TL ve üstü		Toplam		X ²
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
	Eğlenmek	343	74,4	296	74,9	110	73,8	93	69,9	842	
Arkadaşlarıyla birlikte olmak	306	66,4	250	63,3	97	65,1	80	60,2	733	64,4	2,078
Rahatlamak	271	58,8	213	53,9	72	48,3	72	54,1	628	55,2	5,567
Günlük Stresi Azaltmak	203	44,0	138	34,9	58	38,9	55	41,4	454	39,9	7,521 *
Yeni şeyler öğrenmek	171	37,1	124	31,4	44	29,5	46	34,6	385	33,8	4,506
Sağlıklı olma	110	14,3	104	11,6	37	14,8	28	15,8	279	24,5	1,679
Yeni beceriler kazanmak	117	25,4	88	22,3	35	23,5	30	22,6	270	23,7	1,259
Yalnız kalmamak	96	20,8	89	22,5	24	16,1	24	18,0	233	20,5	3,289
Oyun ve Yarışma	91	19,7	81	20,5	25	16,8	22	16,5	219	19,2	1,686
Egzersiz yapma nedenleri	66	14,3	46	11,6	22	14,8	21	15,8	155	13,6	2,197
Doğada olma deneyimi	65	14,1	47	11,9	21	14,1	19	14,3	152	13,4	1,115

* $p < 0.05$

Tablo 4'de görüldüğü gibi; öğrencilerin %74,0'u eğlenmek, %64,4'ü arkadaşlarıyla birlikte olmak, %55,2'si rahatlamak ve %39,9'u günlük stresi azaltmak amacıyla rekreatif etkinliklere katılmaktadırlar. Rekreatif etkinliklere katılma nedenleri ile gelir ilişkilendirildiğinde; günlük stresi azaltmak açısından anlamlı bir ilişki vardır ($p < 0.05$). Düşük (350 TL. ve altı) ve yüksek gelir (1001 TL. ve üstü) grubunda yer alan öğrenciler günlük stresi azaltmak için rekreatif etkinliklere daha fazla katılmaktadırlar.

Tablo 5'de görüldüğü gibi; Büyükşehir/Şehir yaşayanlar ile İlçe/Kasaba/Köy yaşayan öğrencilerin rekreatif etkinliklere katılma nedenleri öncelik sırasıyla; eğlenmek, arkadaşlarıyla birlikte olmak, rahatlamak ve günlük stresi azaltmaktır. Rekreatif etkinliklere katılma nedenleri ile geldikleri yerleşim birimi ilişkilendirildiğinde; arkadaşlarıyla birlikte olmak, günlük stresi azaltmak, yeni şeyler öğrenmek ve yeni beceriler kazanmak açısından anlamlı bir ilişki vardır ($p < 0.05$).

İlçe/Kasaba/Köy'den gelen öğrenciler bu gerekçelerle rekreatif etkinliklere daha çok katılmaktadırlar.

TABLO 5: Rekreatif Etkinliklere Katılma Nedenlerinin Geldikleri Yerleşim Birimine Göre Dağılımı ve Chi-Kare Sonuçları

Rekreatif Etkinliklere Katılma Nedenleri	B.Şehir / Şehir		İlçe / Kasaba / Köy		Toplam		X ²
	n	%	n	%	n	%	
	Eğlenmek	637	73,0	205	77,4	842	
Arkadaşlarıyla birlikte olmak	546	62,5	187	70,6	733	64,4	5,709 *
Rahatlamak	475	54,4	153	57,7	628	55,2	0,909
Günlük Stresi Azaltmak	332	38,0	122	46,0	454	39,9	5,437 *
Yeni şeyler öğrenmek	272	31,2	113	42,6	385	33,8	11,978 *
Sağlıklı olma	208	23,8	71	26,8	279	24,5	0,967
Yeni beceriler kazanmak	189	21,6	81	30,6	270	23,7	8,931 *
Yalnız kalmamak	174	19,9	59	22,3	233	20,5	0,679
Oyun ve Yarışma	161	18,4	58	21,9	219	19,2	1,552
Egzersiz yapma nedenleri	114	13,1	41	15,5	155	13,6	1,006
Doğada olma deneyimi	113	12,9	39	14,7	152	13,4	0,552

* $p < 0.05$

TABLO 6: Rekreatif Etkinliklere Katıl(a)mama Nedenlerinin Gelire Göre Dağılımı ve Chi-Kare Sonuçları

Rekreatif Etkinliklere Katıl(a)mama Nedenleri	350 TL ve altı		351-700 TL		701-1000 TL		1001 TL ve üstü		Toplam		X ²
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
	Derslerimin yoğunluğu sebebiyle	235	51,0	170	43,0	57	38,3	64	48,1	526	
Etkinliklerin saatleri bana uygun değil	144	31,2	116	29,4	40	26,8	45	33,8	345	30,3	1,982
Etkinliklerin günleri bana uygun değil	140	30,4	101	25,6	35	23,5	37	27,8	313	27,5	3,849
Etkinlikler derslerimle çakışıyor	103	22,3	79	20,0	30	20,1	23	17,3	235	20,7	1,847
Etkinlikler ilgimi çekmiyor	99	21,5	77	19,5	31	20,8	28	21,1	235	20,7	0,529
Yeterli param yok	118	25,6	79	20,0	23	15,4	12	9,0	232	20,4	20,578*
Arkadaş çevrem ilgisizliği	91	19,7	90	22,8	26	17,4	19	14,3	226	19,9	5,268
Etkinliklerle ilgili bilgilene miyorum	91	19,7	72	18,2	34	22,8	21	15,8	218	19,2	2,585
Çalıştığım için	47	10,2	51	12,9	23	15,4	28	21,1	149	13,1	11,538*

* $p < 0.05$

Tablo 6'da görülebileceği gibi öğrenciler; %46,2'si derslerinin yoğunluğu, %30,3'ü etkinlik-

lerin saatleri kendine uygun olmaması, %27,5'i etkinliklerin günleri kendilerine uygun olmaması ve %20,7'si etkinlik zamanları dersleriyle çakışması sebebiyle rekreatif etkinliklere katıl(a)madıklarını belirtmişlerdir. Rekreatif etkinliklere katıl(a)mama nedenleri ile gelir ilişkilendirildiğinde; öğrencilerin derslerinin yoğun olması, yeterli paralarının olmaması ve çalışmaları açısından anlamlı bir ilişki vardır ($p < 0.05$). Düşük ve yüksek gelir grubu öğrenciler derslerin yoğunluğu sebebiyle, düşük gelir grubundaki öğrenciler yeterli paraları olmadığı için ve yüksek gelir grubu öğrenciler çalıştıkları için rekreatif etkinliklere katıl(a)mamaktadırlar.

Rekreatif etkinliklere katıl(a)mama nedenleri	B.Şehir / Şehir		İlçe / Kasaba / Köy		Toplam		X ²
	n	%	n	%	n	%	
Derslerimin yoğunluğu sebebiyle	385	44,1	141	53,2	526	46,2	6.783 *
Etkinliklerin saatleri bana uygun değil	249	28,5	96	36,2	345	30,3	5.712 *
Etkinliklerin günleri bana uygun değil	225	25,8	88	33,2	313	27,5	5.635 *
Etkinlik zamanları derslerimle çakışıyor	164	18,8	71	26,8	235	20,7	7.953 *
Etkinlikler ilgimi çekmiyor	182	20,8	53	20,0	235	20,7	0,089
Yeterli param yok	160	18,3	72	27,2	232	20,4	9.793 *
Arkadaş çevrem ilgisizliği	169	19,4	57	21,5	226	19,9	0,591
Etkinliklerle ilgili bilgilene miyorum	155	17,8	63	23,8	218	19,2	4.755 *
Çalıştığım için	119	13,6	30	11,3	149	13,1	0,954

* $p < 0.05$

Öğrencilerin rekreatif etkinliklere katıl(a)mama nedenleri ve bunun gelinen yerleşim birimi ile olan ilişki Tablo 7'de verilmiştir. Tablodan da görülebileceği gibi; Büyükşehir/Şehirden gelen öğrencilerin rekreatif etkinliklere katıl(a)mama nedenleri önem sırayla; %44,1 ile derslerinin yoğunluğu, %28,5 ile etkinliklerin yapıldığı saatlerin öğrenciye uygun olmaması ve %25,8 ile etkinliklerin yapıldığı günlerin öğrenciye uygun

olmamasıdır. İlçe/Kasaba/Köy'den gelen öğrencilerin ise; %53,2 ile derslerinin yoğunluğu, %36,2 ile etkinliklerin yapıldığı saatlerin öğrenciye uygun olmaması ve %33,2 ile etkinliklerin yapıldığı günlerin öğrenciye uygun olmamasıdır. Derslerin yoğun olması, etkinlik saatlerinin, günlerinin öğrenciye uygun olmaması, etkinlik zamanlarının derslerle çakışması, yeterli paranın olmaması ve etkinliklerle ilgili yeterince bilgilene memek açısından anlamlı bir ilişki vardır ($p < 0.05$). İlçe/Kasaba/Köy'den gelen öğrenciler bu gerekçelerle rekreatif etkinliklere katıl(a)mamaktadırlar.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu araştırmada, Akdeniz Üniversitesinde okuyan öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılma ve katılmama nedenlerinin gelir ve yerleşim birimi ile ilişkisi belirlenmeye çalışılmıştır.

Öğrencilerin serbest zamanlarını değerlendirme biçimleri öncelik sırasıyla; müzik dinlemek, sinema-tiyatro gibi sosyal aktivitelere katılmak, kitap okumak, şehir içindeki mekânlarda vakit geçirmek ve sportif aktivitelere bulunmaktır. Bu sıralamaya bakıldığında öğrencilerin daha çok pasif katılımın söz konusu olduğu aktiviteleri tercih ettikleri söylenebilir. Mansuroğlu (2002), Kiper (2009) ve Önder (2003)'in yaptıkları farklı çalışmalarda^{21,22,23} da benzer sonuçlar çıkmıştır.

Akdeniz Üniversitesi merkezi kampusta öğrencilerin rekreatif amaçlı kullanabilecekleri tesis ve imkânlar; aynı anda 5000 kişinin yeme-içme, alış-veriş ve sosyal ve kültürel zamanlarını geçirebileceği Olbia Çarşısı, botanik parkı, gölet çevresi, şenlik alanı, okul kantinleri, sekiz adet tenis kortu, iki spor salonu, bir yarı olimpik kapalı yüzme havuzu, açık sportif tırmanma duvarı, kapalı bolder alanı, olimpik atletizm pisti, iki kum voleybol sahası, birer adet kum hentbol ve futbol sahası, iki çim futbol sahası, 4500 m uzunluğunda işaretlenmiş yürüme yolu, 7500 m uzunluğunda doğal alanda bisiklet yolu, dans salonu, mücadele sporları salonu, 2000 kişilik konferans ve tiyatro etkinliklerinin yapıldığı salon, ortalama 150 kişi kapasiteli üç adet çok amaçlı salon şeklindedir. Ayrıca; Sağlık, Kültür ve Spor Dairesi Başkanlığı bün-

yesinde 60 farklı dalda (44'ü Kültür Hizmetleri Şube Müdürlüğüne 16'sı da Spor Hizmetleri Şube Müdürlüğüne bağlı) faaliyet gösteren öğrenci toplulukları mevcuttur.

Akdeniz Üniversitesi kampusunun sportif aktiviteler için yeterli donanıma sahip olmasına rağmen, öğrencilerin ancak beşinci sırada sportif etkinlikleri tercih ettikleri görülmektedir. Öğrencilerin spor yapacak vakit bulamamaları; derslerin ağır olmasından ve/veya müfredatın serbest zaman aktiviteleri tasarlamaya uygun olmamasından kaynaklanabilir. Süzer (1997)'in Pamukkale Üniversitesi öğrencileri üzerinde yaptığı çalışmada da bulunduğu sonuçlarla paralel olarak Akdeniz üniversitesi öğrencileri de serbest zamanlarını klasikleşmiş serbest zaman etkinlikleriyle değerlendirmektedir.²⁴

Serbest zamanların nasıl değerlendirildiği ile gelir ilişkilendirildiğinde; şehir içindeki mekânlarda bulunma, kampus içi sosyal mekânlarda bulunma, kâğıt/okey/tavla gibi oyun oynama açısından anlamlı ilişki vardır ($p < 0.05$). Gelir düzeyi arttıkça öğrenciler şehir içindeki mekanları, düştükçe kampus içindeki mekânları tercih etmektedirler. Şehir içindeki mekânların göreceli olarak daha pahalı olması, gelir düzeyi düşük öğrencileri (350 ve altı TL.) kampus içinde kalmaya zorlamaktadır. Müderrisoğlu (2002)'nin yaptığı çalışmada²⁵ benzer sonuçlara ulaşılmış, gelir durumunun tercih edilecek rekreasyon faaliyetlerini doğrudan etkilediği, gelir düzeyi arttıkça para gerektiren faaliyetlere katılımın artmasının yanı sıra daha pasif rekreasyonel faaliyetlerin tercih edilmesine neden olduğu vurgulanmıştır. Serbest zamanların nasıl değerlendirildiği ile geline yerleşim birimi ilişkilendirildiğinde; serbest zamanlarda yapılan tüm etkinliklerde İlçe/Kasaba/Köy'den gelenlerin katılım yüzdeleri daha fazladır, özellikle müzik dinleme, kampus içi sosyal mekânlarda ve kütüphanede serbest zamanlarını geçirme arasındaki ilişki anlamlıdır ($p < 0.05$). İlçe/Kasaba/Köy'den gelenlerin oranlarının yüksek çıkmasının, geldikleri yerde imkân bulamadıkları etkinlikleri burada yaşama fırsatı bulabilmelerinden kaynaklanıyor olabilir.

Öğrencilerin rekreatif etkinliklere katılma nedenleri öncelik sırasıyla; eğlenmek, arkadaşlarıyla birlikte olmak, rahatlamak ve günlük stresi azaltmaktır. Bu sonuca göre; öğrencilerin rekreasyonel etkinliklerde arkadaşlarıyla bir arada olabilecekleri, eğlenebilecekleri ve rahatlayabilecekleri etkinliklere katıldıkları söylenebilir. Tekin ve ark. (2007)'nin yaptığı çalışmada²⁶ öğrencilerin bu tarz etkinliklere katılma nedenleri olarak; güzel bir ortam oluşturduğu ve rahatlattığı için tercih ettiklerini belirtmişlerdir. Bu konuda üzerine büyük görevler düşen Spor, Kültür ve Sağlık Dairesi Başkanlığı (SKS) dönem dönem araştırmalar yaparak öğrencilerin rekreatif etkinliklere katılım nedenlerini tespit edip, ona yönelik hizmet sunmalıdır. Ağaoğlu ve Eker (2006)'in ve Süzer (1997)'in farklı zamanlarda yaptıkları çalışmalarda^{13,24} benzer konuya vurgu yapıp üniversitelerin SKS'nin işlevselliğinin artırılmasını, "Serbest Zaman Değerlendirme Merkezi" veya "Rekreasyon Müdürlüğü" kurulmasını önermişler; öğrencilerin serbest zamanları tespit edilerek buna yönelik hizmetlerin üretim ve sunumunun daha organize ve sağlıklı bir şekilde yapılması gerektiğini söylemişlerdir.

Öğrencilerin serbest zamanlarında rekreatif etkinliklere katılma nedenleri ile gelir arasındaki ilişki sorgulandığında; günlük stresi azaltma gereksesi dışında bireylerin rekreatif etkinliklere katılma nedenleri ile gelir arasında anlamlı bir ilişki yoktur ($p > 0.05$). Her gelir düzeyindeki kişi kendine özgü fırsatlar yaratarak rekreatif etkinliklere katılmaktadır. Gelir düzeyi azaldıkça bireylerin stres düzeylerinin arttığı ve bu sebeple de rekreatif etkinliğe katılmayı tercih ettiği söylenebilir. Rekreatif etkinliklere katılma nedenleri ile üniversiteye gelmeden önceki yaşadıkları yerleşim birimi ilişkilendirildiğinde; arkadaşlarıyla birlikte olmak, günlük stresi azaltmak, yeni şeyler öğrenme ve yeni beceriler kazanma İlçe/Kasaba/Köy'den gelenlerin lehine anlamlı ilişki göstermektedir. Tüm faktörlerde İlçe/Kasaba/Köy'den gelenlerin geldikleri yerleşim biriminde yapamadıklarını öğrencilik süresince yapma arzusu daha fazla yüzde ile etkinliğe katılım gereksesi oluşturmaktadır.

Öğrencilerin rekreatif etkinliklere neden

katıl(a)madıkları; derslerinin yoğunluğu, etkinlik saatlerinin uygun olmadığı, etkinlik günlerinin uygun olmadığı ve etkinlik zamanlarının derslerle çakışması sebebiyle üniversite içinde ve/veya dışında yapılan rekreatif etkinliklere katıl(a)madıklarını belirtmişlerdir. Özdilek ve diğ. (2007) tarafından Dumlupınar ile Sakarya Üniversiteleri öğrencilerinin serbest zaman etkinliklerine katılım nedenleri üzerine yapılan çalışmada⁸ öğrencilerin özellikle ekonomik yetersizlikler başta olmak üzere bu faaliyetlere katılabilecekleri tesislerin, programların ve rehberlik yapacak uzman insanların kısıtlı olması gibi sebepler sonucunda bunu gerçekleştiremediklerini belirtmişlerdir. Bu sonucun Akdeniz Üniversitesi ile birebir örtüşmediği; Akdeniz Üniversitesinde öğrencilerin rekreatif etkinliklere katılmama nedenleri arasında aşırı ders yoğunluğu, etkinlik gün ve saatlerinin uymaması gibi nedenler olduğu görülmektedir. Bu sebeple özellikle üniversitelerin birim ve bölümleri ders müfredatlarını hazırlarken, öğrencilerin serbest zamanlarının kalacağı ders programları hazırlamalarında fayda vardır. Demirel ve Harmandar (2009) tarafından yapılan bir başka çalışmada²⁰ ise serbest zaman etkinliklerine katılımdaki en büyük engelin sosyal ortam ve bilgi eksikliği olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuç ise; çalışmamızda %19,2'lik bir ortalama sahip olan etkinlik içeriğiyle ilgili yeterince bilgileneemediği nedeniyle paralellik göstermektedir. Bu nedenle üniversitelerde öğrencilerin bilgilendirilmelerine yönelik daha fazla olanaklar yer almalı ve bilgilendirmede doğru iletişim kanalları kullanılmalıdır. Süzer (1997)'in yaptığı çalışmada²⁴ öğrencilerin serbest zaman etkinliklerine katıl(a)mama sebeplerinin bir başka yönü ele alınmış, serbest zaman etkinliklerine katıl(a)mama nedenleri olarak; çevrede bu tür etkinlikler için tesis, araç-gereç ve malzemenin, serbest zaman faaliyetlerine katılma konusunda kendini bilgilendiren kişilerin olmaması ve kurumsal veya bireysel liderliğe olan ihtiyaç belirtilmiştir. Bu aynı zamanda "Rekreasyon Müdürlüklerinin" ne kadar önemli bir ihtiyaç olduğunun göstergesidir.

Rekreatif etkinliklere katıl(a)mamada gelirin önemi oldukça fazladır. Özellikle derslerden kay-

naklı sorunlardan sonra etkinliğe katılımda bireylerin yeterli paralarının olmaması bunun önemli bir göstergesidir. Farklı gelir düzeylerindeki öğrenciler için katıl(a)mama nedenleri; derslerin yoğun olması, yeterli parasının olmaması ve çalışmasıdır ($p<0.05$). Gelir düzeyi düşük öğrenciler, yeterli paralarının olmaması ve çalışmaları sebebiyle rekreatif etkinliklere katıl(a)madıklarını belirtmeleri gelir ile katılım arasındaki ilişkiyi doğrular niteliktedir. Bu durum başka birçok çalışmada da benzer çıkmıştır. Süzer (1997), Lee ve ark. (2001), Oğuz (2000), Dwyer (1993)'ın yaptıkları farklı çalışmalarda^{24,27,28,29}, öğrencilerin serbest zaman faaliyetlerine katılmalarında ve rekreasyonel davranışlarında ellerine geçen para miktarının önemli etkisi olduğunu ve öğrencilerin ellerine geçen para miktarı arttıkça serbest zaman faaliyetleri için harcadıkları para miktarının da arttığını ortaya koymuştur. Yine aynı şekilde Müderrisoğlu ve Uzun (2004)'un yaptığı çalışmada³⁰ da gelirin rekreasyonel tercihlerde en etkili faktörlerden biri olduğu ortaya çıkmıştır. Bu sonuçlara göre; rekreasyon etkinliklerine katılım ile gelir arasında bir ilişkinin olduğundan söz edilebilir. Gelir arttıkça şehir içindeki ve kampus içindeki sosyal mekânlarda serbest zamanlarını değerlendirme oranı artmaktadır.

Düşük gelir düzeyindeki öğrencilerin rekreasyonel etkinliklere katılımlarının önündeki finansal engeller, etkinliklerin ve/veya etkinliklerin gerektirdiği ekipmanların maliyeti sebebiyle katıl(a)mamaları nedeniyle oluşacak bireysel travmaların önüne geçilmesini ve sosyal yakınlaşmanın sağlanmasını gerektirir. Bu öğrencilerin fiziksel ve mental sağlığının yanında akademik başarılarını da olumlu etkileyecektir. Frisby ve Millar (2002) yaptığı çalışmada³¹ bu konunun önemini vurgulamakta ve toplumsal barışın sağlanmasında özellikle gelir, gelinen yerleşim birimi, alt kimlik öğeleri açısından izole olmamış bireylerin benzer fırsatlara sahip olmasının otoritelerce (kurum yöneticileri, yasalar, merkezi ve yerel yönetimler) yaratılması gerektiği vurgulanmaktadır. Burada bu eşitliğin sağlanması açısından üniversite yönetimlerine büyük işler düşmektedir.

Diğer taraftan düşük gelir gurubu gençlik (do-

layısıyla öğrenciler) risk grubu olarak da görülmektedir.^{32,33} Özellikle düşük gelir gurubundaki öğrencilerin aktivitelere katılamamaları sebebiyle oluşacak sosyal travmalar onların bu durumlarından faydalanabilecek, çıkar elde edebilecek, suça teşvik edebilecek odakların varlıklarını ve etkinliklerini arttırabilecektir. Üniversite içinde yapılacak ve her gelir düzeyindeki öğrencinin eşit fırsatlarla katılabileceği rekreatif etkinlikler risk gurubu öğrencilerin karşı karşıya kalacağı birçok riskten de uzaklaşmasını sağlayacaktır.

Öğrencilerin Büyükşehir/Şehir veya İlçe/Kasaba/Köy'den gelmeleri de rekreatif etkinliklere katıl(a)mamalarını etkilemektedir. Bu daha çok İlçe/Kasaba/Köy'den gelen öğrencilerin etkinliklere katılmak istediklerini ancak derslerin yoğun olması, etkinlik gün ve saatlerinin uygun olmaması, etkinliklerin derslerle çakışması ve yeterli paralarının olmaması sebebiyle katılmadıkları anlamına gelmektedir.

Öneriler

Gelir düzeyleri ve gelinen yerleşim birimden kaynaklı sosyal farklılıkların, sosyal bir uçuruma ve çatışmaya neden olmadan düzenlenecek rekreatif etkinliklerde hesaba katılması önemlidir. Alt gelir ve alt kültür düzeyindeki öğrencilerin teşvik edilmesi, finansal olarak desteklenmesi, gerektiğinde ücretsiz etkinlikler sağlanmalıdır.

Öğrencilerin üniversite eğitimi süresince deneyimledikleri serbest zaman alışkanlıklarının hayatları boyunca süreceği gerçeğine göre müfredat

programları ve ders programları yapılandırılmalıdır.

Bunun yanında, düzenlenen etkinliklerin gün ve saatlerinin öğrencilerin daha yoğun katılabilecekleri gün ve saatlere denk getirilmelidir. Hatta mümkünse bu tür etkinliklerin katılımı arttırmak için üniversitelerin tüm birimlerinde haftanın belli gün ve saatlerinde belli saatlerde ders ve eğitim etkinliği planlanmamalıdır.

SKS Başkanlıkları öğrencilerin gelir ve gelinen yerleşim yeri başta olmak üzere, diğer tüm demografik özelliklere göre, her eğitim/öğretim yılı başında öğrenci profillerini belirleyerek, her profil grubuna uygun etkinlikler planlamalıdır.

Öğrencilerin ilgilerini çekmemesinden dolayı katılmadıkları etkinlik sayısını azaltmak için SKS Başkanlıkları yine her eğitim/öğretim yılı başında öğrencilere beklenti anketi, etkinlik veya dönem sonunda memnuniyet anketi düzenlemelidir.

Öğrencileri sadece mesleğe değil aynı zamanda topluma faydalı bireyler olarak yetiştirmek gibi önemli bir göreve sahip olan üniversiteler, serbest zaman etkinliklerinin düzenlenmesi ve katılımı arttırmaya yönelik kampus içindeki alt yapı (rekreasyonel alanlar) ve üst yapıyı (kurallar, uygulamalar, müfredat, yönetim sistemi) buna uygun şekillendirmelidirler. Üniversitelerin SKS Başkanlıkları; "Rekreasyon Müdürlükleri" veya "Rekreasyon Daire Başkanlıklarına" dönüştürülmelidir.

KAYNAKLAR

- 1- Mull RF, Bayless KG, Ross CM, Jamie-son LM, *Recreational Sport Management*. 3th. ed. USA: Human Kinetics; 1997.
- 2- Torkildsen G, *Recreation and Leisure Management*. 5th ed. London and New York: Routledge, Taylor and Francis Group; 2005.
- 3- Kılbaş Ş, *Gençlik ve boş zaman değerlendirme*. Adana: Anaca Yayınları; 2001.
- 4- Freysinger, VJ, *The dialectics of leisure and development for women and men in mid-life: an interpretive study*. *Journal of Leisure Research*. 1995; 27(1): 61-84.
- 5- Kelly JR, Kelly JR, *Multiple dimensions of meaning in the domains of work, family, and leisure*. *Journal of Leisure Research*. 1994; 26(3): 250-74.
- 6- Ragheb MG, Tate RL, *A behavioral model of leisure participation based on leisure attitude, motivation and satisfaction*. *Leisure Studies*. 1993; 12: 61-70.
- 7- Corbin, H, *Recreation leadership*. 3th ed. Prentice-Hall Inc: New York; 1970.
- 8- Özdilek Ç, Demirel M, Harmandar D, Dumlupınar ve sakarya üniversitelerinde öğrenim gören beden eğitimi ve spor yüksekokulu öğrencilerinin boş zaman etkinliklerine katılım nedenleri ve düzeylerinin karşılaştırılması. *International Journal of Human Sciences [serial on the internet]*. 2007; [cited 2010 March]; 4(2); 1-13. Available from: <http://www.insanbilimleri.com/ojs/index.php/ui/article/view/306/230>

KAYNAKLAR

- 9- Kılbaş Ş, Rekreasyon, boş zamanı değerlendirme. 3. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım; 2004.
- 10- Demir C, Demografik özellikler ile sağlanan imkânların sportif faaliyet tercihleri üzerine etkileri: üniversite gençliğine yönelik bir uygulama. 1.Gençlik, Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu. Türk Hava Kurumu Basım Evi İşletmeciliği. Ankara; 2003; 1-24.
- 11- Doster JA, Mielke RK, Riley CA, Toledo JR, Goven AJ, Moorefield, R, Play and health among a group of adult business executives. *Social Behavior and Personality*. 2006; 34(9): 1071-80.
- 12- Tinsley HEA, Eldredge BD, Psychological benefits of leisure participation: A taxonomy of leisure activities based on their need-gratifying properties. *Journal of Counseling Psychology*. 1995; 42 (2): 123-32.
- 13- Ağaoglu YS, Eker H, Türkiye'deki üniversitelerin sağlık, kültür ve spor dairelerinin işlevsel yönden incelenmesi. *Spor metre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*. 2006;IV (4): 131-4.
- 14- Huang CY, Carleton B, The relationships among leisure participation, leisure satisfaction, and life satisfaction of college students in taiwan. *Journal of Exercise Science and Fitness*. 2003; 1(2): 129-32.
- 15- Dawer PW, Pangraz RP, Dynamic physical education for elementary school children. 4th ed. Washington; 1975.
- 16- Özbaydar S, İnsan davranışlarının sınırları ve spor psikolojisi. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi; 1983.
- 17- Tenekecioğlu B. Genel İşletme. T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını No: 1268 Açık Öğretim Fakültesi Yayını No: 704. Eskişehir; 2003.
- 18- Cömert Y, Durmaz Y, Tüketicinin tatmini ile satın alma davranışlarını etkileyen faktörlere bütünlük yaklaşım ve adyaman ilinde bir alan çalışması. *Journal of Yasar University*. 2006; 1(4): 351-75.
- 19- Demir C, Demir N, Bireylerin boş zaman faaliyetlerine katılmalarını etkileyen faktörler ile cinsiyet arasındaki ilişki: lisans öğrencilerine yönelik bir uygulama. *Ege Academic Review*. 2006; 6 (1): 39-51.
- 20- Demirel M, Harmandar D, Üniversite öğrencilerinin rekreasyonel etkinliklere katılımlarında engel oluşturabilecek faktörlerin belirlenmesi. *International Journal of Human Sciences [serial on the internet]*. 2009; [cited 2010 March]; 6(1); 838-846. Available from: <http://www.insanbilimleri.com/ojs/index.php/uiib/article/view/682/381>
- 21- Mansuroğlu S, Akdeniz üniversitesi öğrencilerinin serbest zaman özellikleri ve dış mekan rekreasyon eğilimlerinin belirlenmesi. *Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi*. 2002; 15(2): 52-62.
- 22- Kiper T, Namık kemal üniversitesi ziraat fakültesi (tekirdağ) öğrencilerinin rekreasyonel eğilim ve taleplerinin belirlenmesi. *Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dergisi*. 2009; 6(2): 191-201.
- 23- Önder S, Selçuk üniversitesi öğrencilerinin rekreasyonel eğilim ve taleplerinin belirlenmesi üzerinde bir araştırma. *S.Ü. Ziraat Fakültesi Dergisi*. 2003; 17(32): 31-8.
- 24- Süzer M, Üniversite öğrencilerinin sosyal ve ekonomik özelliklerine göre boş zaman faaliyetlerini değerlendirme biçimleri (Pamukkale üniversitesi örneği). *Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*. Ankara; 1997.
- 25- Müderrisoğlu H, Açık hava rekreasyonunda taşıma kapasiteleri- rekreasyonel kullanım ilişkilerinin incelenmesi. *I.Ü. Orman Fakültesi. Yayınlanmamış Doktora Tezi*. İstanbul; 2002.
- 26- Tekin M, Yıldız M, Akyüz M, Uğur OA, Karaman yüksek öğrenim kredi ve yurtlar kurumunda kalan üniversite öğrencilerinin rekreatif etkinliklere katılım ve beklentilerinin incelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi*. 2007; 9(1): 121-35.
- 27- Lee, JH, Scott D, Floyd F, Structurel inequalities in outdoor recreation participation: A multiple hierarchy stratification perspective. *Journal of Leisure Reserach*; 2001; 33(4): 427-49.
- 28- Oğuz D, User surveys of ankara's urban parks. *Landscape and Urban Planning*. 2000; 52: 165-71.
- 29- Dwyer JF, Customer diversity and the future demand for outdoor recreation. *Proceeding of the 1993 Northeastern Recreation Research Symposium. Northeastern Forest Experiment Station: GTR/NE-185*. 1993; 59-63.
- 30- Müderrisoğlu H, Uzun S, Abant izzet baysal üniversitesi orman fakültesi öğrencilerinin rekreasyonel eğilimleri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi*. 2004; 2: 108-21.
- 31- Frisby W, Millar S, The actualities of doing community development to promote the inclusion of low income populations in local sport and recreation. *European Sport Management Quarterly*. 2002; 2(3): 209-33.
- 32- Baker D, Witt PA, Evaluation of the impact of two after-school programs. *Journal of Park and Recreation Management*. 1996; 14(3):60-81.
- 33- Green GT, Kleiber DA, Tarrant MA, The effect on an adventure-based recreation program on development of resiliency in low income minority youth. *Journal of Park and Recreation Administration*. 2000; 18(3): 76-97.